

4.5. RAHVASTIKU PAIKNEMINE

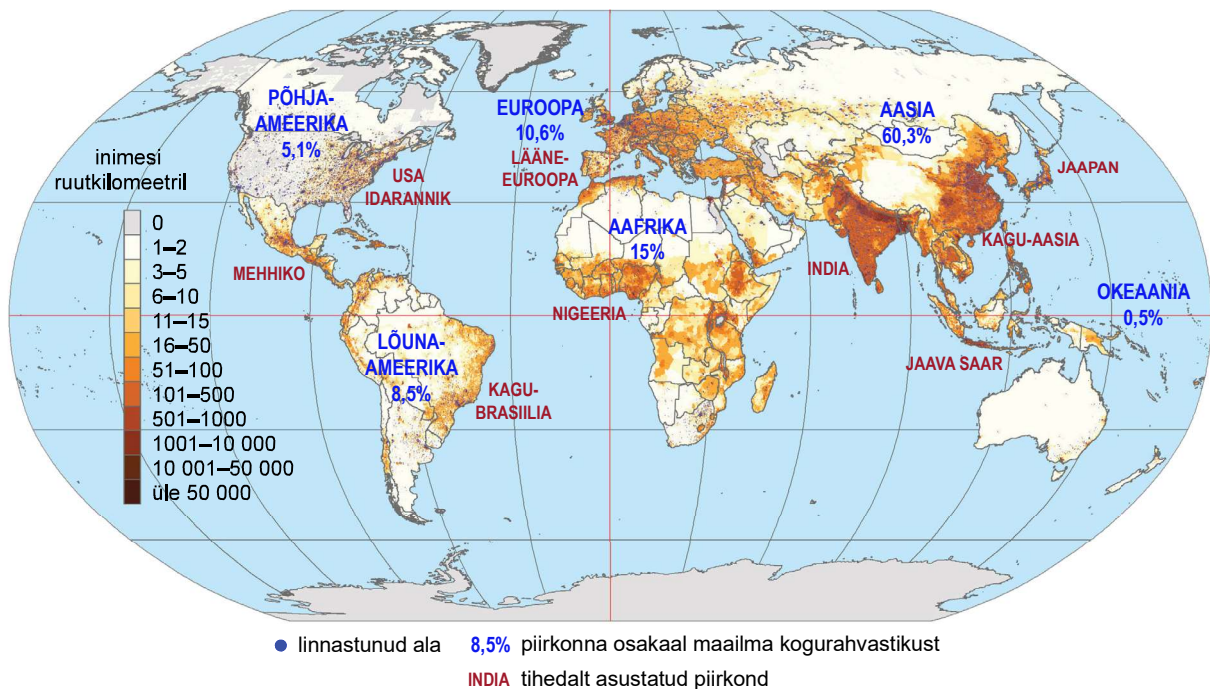
Inimesed elavad maakeral väga ebaühtlaselt.

Kõige rohkem elab inimesi eluks ja majandustegevuseks sobivates tingimustes. Nendeks on

- parajalt soe ja niiske kliima
- tasased ja viljakad maa-alad
- mageda vee leidumine
- loodusvarade leidumine

Sellised kohad on troopilised ja lähistroopilised rannikualad, järvede- ja jõgede-äärsed kohad.

Maailma rahvastiku paiknemine

ÜLESANNE 1

Vaata rahvastiku paiknemise kaarti.

Jälgi kaardi servas olevat legendi.

Otsusta kaardi põhjal, kas väide on tõene või väär.

1. India on Aasias üks maailma tihedamini asustatud piirkondi.	TÕENE	VÄÄR
2. Lõuna-Ameerikas on tihe asustus Amazonase vihmametsades.	TÕENE	VÄÄR
3. Põhja-Aafrika on väga kuiva kliima tõttu hõredalt asustatud.	TÕENE	VÄÄR
4. Gröönimaal on eluks sobiva kliima tõttu tihe asustus.	TÕENE	VÄÄR
5. Himaalajas, Andides jt kõrgmäestikes on ebasobivad elamistingimused.	TÕENE	VÄÄR
6. Asustustihedus sõltub piirkonna looduslikest oludest.	TÕENE	VÄÄR
7. Euroopa on maailmajagudest kõige tihedamalt asustatud.	TÕENE	VÄÄR
8. Euroopas elab linnades rohkem inimesi kui maal.	TÕENE	VÄÄR

ÜLESANNE 2

Miks elab mõnes kohas väga vähe inimesi?

Leia vastused tekstist ja ülesandest 1.

1.
2.
3.
4.

Rahvastiku tihedus

Eluks sobivates kohtades elab palju inimesi. Seal on asustus tihe. Ebasobivates tingimustes elab vähe inimesi. Seal on asustus hõre.

Seda, kui palju elab inimesi ühel pinnaühikul, näitab **rahvastiku tihedus**.

Rahvastiku tiheduse määramiseks jagatakse piirkonna elanike arv piirkonna pindalaga.

Eesti rahvastiku keskmine tihedus on rohkem kui 30 in/km². See tähendab, et keskmiselt elab Eestis rohkem kui 30 inimest ühel ruutkilomeetril.

Kogu maailma rahvastiku keskmine tihedus on 47 in/km². Maailmaga võrreldes on Eesti asustatud suhteliselt hõredalt.

ÜLESANNE 3

Vaata tabelit Euroopa Liidu riikide rahvastiku tiheduse kohta 2013. ja 2017. aastal. Arvud on ümardatud täisarvuni.

Riik	2013. aasta	2017. aasta
Euroopa Liit (28 liikmesriiki)	116 in/km ²	118 in/km ²
Belgia	368	374
Eesti	30	30
Holland	498	501
Island	3	3
Läti	32	31

Riik	2013. aasta	2017. aasta
Malta	1348	1495
Norra	17	17
Rumeenia	87	84
Saksamaa	226	234
Soome	18	18
Suurbritannia	264	272

Vasta tabeli põhjal küsimustele.

- 1.** Kui suur oli 28 riigiga Euroopa Liidu rahvastiku tihedus 2017. aastal?

.....

- 2.** Leia kolm kõige suurema rahvastiku tihedusega riiki 2017. aastal.

.....

- 3.** Leia kolm kõige väiksema rahvastiku tihedusega riiki 2017. aastal.

.....

- 4.** Kirjuta kõige suurem rahvastiku tiheduse arv.

Kirjuta kõige väiksem rahvastiku tiheduse arv.

Arvuta vahe: in/km².

5. Kuidas on muutunud rahvastiku tihedus Eestis aastatel 2013–2017?

pidevalt tõusnud | jäänud samaks | ühtlaselt vähenenud

6. Kummas riigis on rahvastiku tihedus aastatel 2013–2017 rohkem kasvanud, kas Maltal või Belgias?

.....
Kui palju? in/km².

7. Kummas riigis on rahvastiku tihedus aastatel 2013–2017 rohkem kahanenud, kas Lätis või Rumeenias?

.....
Kui palju? in/km².

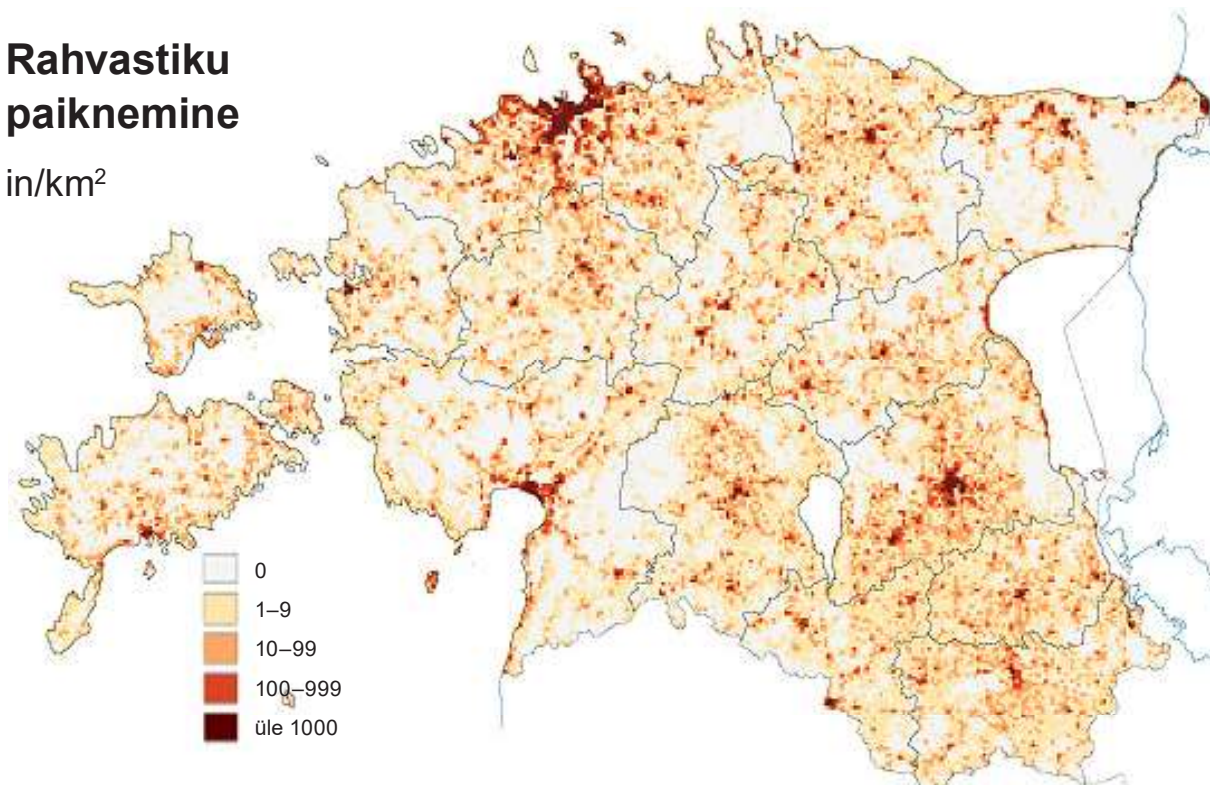

Holland on üks suurema rahvastiku tihedusega riike Euroopas.

Eesti rahvastiku tihedus

Rahvastiku paiknemine

in/km²

ALLIKAS: STATISTIKAAMET, MAA-AMET

ÜLESANNE 4

Vaata Eesti rahvastiku tiheduse kaarti.

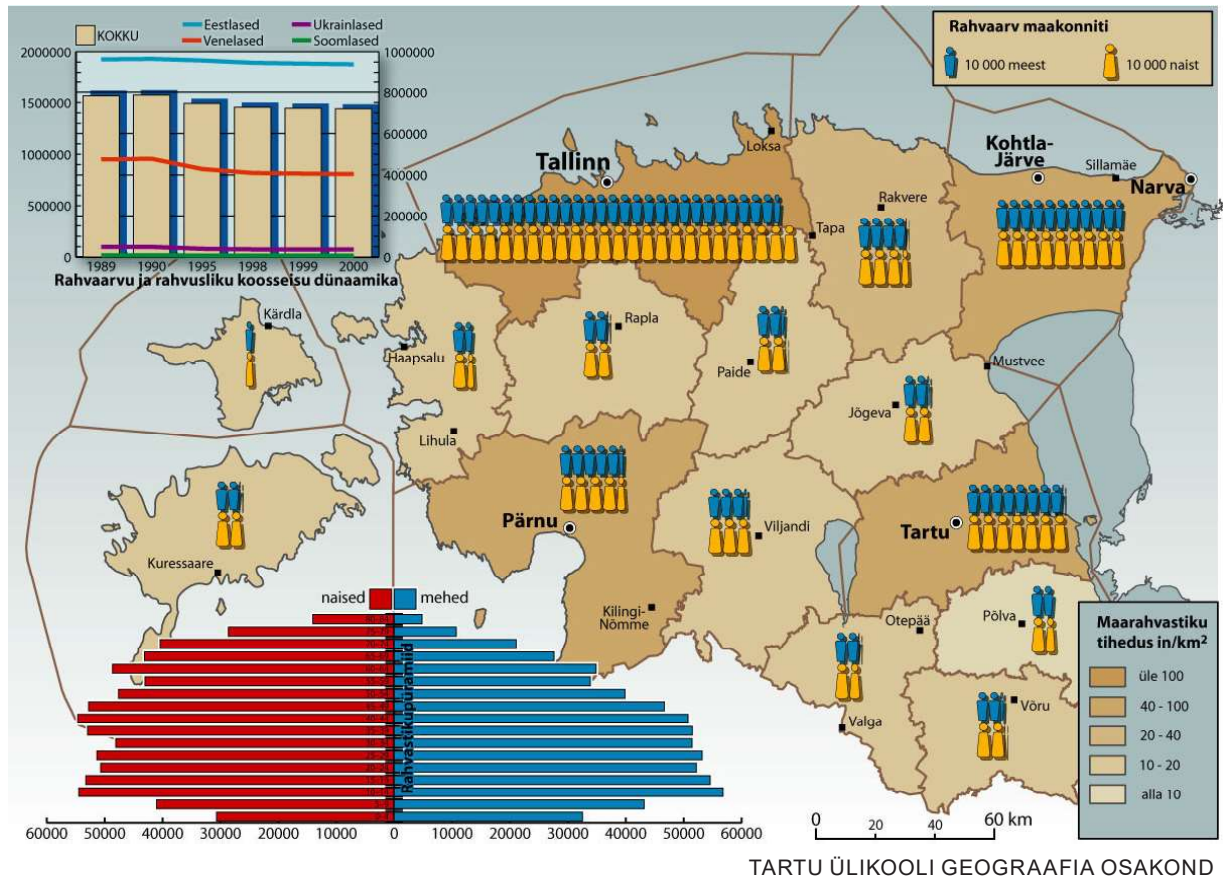
Kuidas on tihedamad alad kaardile märgitud?

Vali õige vastus või vastused.

1. Rahvastik paikneb ühtlaselt | ebaühtlaselt.
2. Kõige tihedamini asustatud piirkonnad on **Harjumaa | Hiiumaa | Tartu ümbrus**. Seal on tihe asustus, sest need kohad on **suurte linnade lähedal | kaugel suurtest jõgedest | mere ääres**.
3. Kõige hõredamini on Eestis asustatud **Raplamaa | Peipsi järve põhjarannik | Hiiumaa**. Seal on hõre asustus, sest need on **suurte soode piirkonnad | kaugel suurematest keskustest | mere ääres**.

4. Põlvemaal on rahvastiku keskmine tihedus **1–9** | **10–99** | **100–999** inimest ruutkilomeetril.
5. Rahvastiku keskmine tihedus on Eestis **40** | **47** | **30** inimest ruutkilomeetril.

Kartodiagramm Eesti rahvastiku kohta

ÜLESANNE 5

Vaatle Eesti rahvastiku kohta käivaid kartodiagramme. Milliseid andmeid saab lugeda kaardilt ja diagrammidelt? Vasta küsimustele.

1. Kuidas on muutunud eestlaste arv aastatel 1989–2000?

2. Mis maakonnas elas kõige rohkem inimesi?

3. Kus elas naisi rohkem kui mehi?

4. Mitu inimest elas Saaremaal?

5. Miks on Harjumaal rahvastiku tihedus kõige suurem?

6. Kus on rahvastiku tihedus kõige väiksem? Põhjenda!

7. Mis vanuserühma naisi on Eestis kõige rohkem?

8. Mis vanuserühma mehi on Eestis kõige rohkem?
